

FOLKEKIRKENS MELLEMKIRKELIGE RÅD

Årsberetning 2021

ÅRET 2021 – RÅDSPERIODEN 2018-2021

2021-årsberetningen dækker som sædvanligt hovedtræk i Det mellemkirkelige Råds arbejde det seneste år. 2021 er tillige afslutningen på den fireårige rådsperiode 2018-2021, hvorfor beretningen indledningsvist søger at belyse udviklingslinjer disse fire år. De større bevægelser i arbejdet ses og forstås bedst i dette lidt længere perspektiv. Ikke mindst efter et par år, der både mentalt og reelt har været domineret af pandemiens vedvarende indflydelse på arbejdet i en grad, der skygger for de større og positive bevægelser, der trods corona-regimet har været.

2021 var på mange måder en fortsættelse af erfaringerne fra 2020 med aflyste/omlagte møder og konferencer – kombineret med hurtig omstilling og tilpasning af arbejdet til det mulige. Overordnet står vi med taknemmelighed for, at vi har undgået de totale nedlukninger, andre brancher har været underlagt. Meget er lykkedes og på nogle områder endda over al forventning. Men det skal ikke skjules, at den største globale krise siden 2. verdenskrig har haft sin pris, også for det mellemkirkelige arbejde. Den langvarige usikkerhed om, hvad der er muligt, og de pludselige omlægninger af begivenheder og arbejdsplaner har resulteret i spildt arbejde og masser af frustrationer.

Den gode side af sagen er erfaringen af, at verden kører videre, og at vi i krisetider bliver opfindsomme og finder nye veje til samme mål. På sigt vil pandemien forhåbentligt bidrage til et nyttigt opbrud fra træge og unyttige arbejdsformer. Det internationale økumeniske arbejde er midt i et generationsskifte med behov for gennemgribende revurdering af vision, indsatsområder og organisationsformer. Pandemien kan være den igangsættende erfaring, der muliggør nødvendige forandringer og giver nye generationer mulighed for at reformulere det økumeniske arbejde ind i en ny tid.

I det lidt længere perspektiv har rådsperioden 2018-2021 været en videreføring af tilpasning og nytænkning af det mellemkirkelige arbejde i lyset af rådets vurdering af, hvad der tjener folkekirken godt og hvad folkekirken kan bidrage med. Der har været overordnet kontinuitet i arbejdsområder og relationer. Men samtidig har indholdet af arbejdsområderne været udsat for både ændringer,

udvidelser og fokuseringer i forsøget på at leve op til og nytolke den mellemkirkelige opgave i et MKR, der har 30 år på bagen i en verden og kirke, der ingenlunde har stået stille.

I punktform peges på følgende prioriteringer og udviklinger som vil blive uddybet i de respektive afsnit i beretningen:

Kirkernes Verdensråd (KV): MKR har sammen med de nordiske søsterkirker haft øget fokus på fornyelse af Kirkernes Verdensråd med henblik på, at KV bliver mere agil, omstillingsparat og bedre til at udføre arbejdet i et mere inddragende samarbejde med medlemskirkerne.

Det lutherske Verdensforbund (LVF): Et betydeligt kontingentløft fra 2018 til arbejdet i LVF er bl.a. blevet brugt til at arbejde for, at LVF i højere grad bliver instrument for samtale mellem de lutherske kirker om aktuelle kirkelige udfordringer samt styrkelse af regional samtænkning mellem kirker, der har mest at lære hinanden.

Konferencen af Europæiske Kirker (KEK): KEK ønsker i sin nye strategi at være tættere på beslutningsprocesserne i EU med kristendommens og kirkeligt funderede perspektiver på beslutningstagning om vort fælles europæiske samfund. MKR er fortalere for at inddrage medlemskirkerne mere, således at de aktivt bidrager til at forme KEKs arbejde. Den seneste udvikling og villighed til opgør med en langvarig uklarhed om KEKs mål og retning virker lovende i forhold til folkekirkelige ønsker for arbejdet i KEK.

Danske Kirkers Råd (DKR): Styrket sekretariats-samarbejdet med Danske Kirkers Råd, bl.a. i forhold til kirkelig interessevaretagelse, mellemkirkelige relationer i Danmark samt organisatorisk forankring af Danske Kirkedage. DKR bliver i stigende grad handlingspartner omkring aktuelle religionspolitiske forhold, som fordrer kirkelig stillingtagen og respons.

Nordisk samarbejde er blevet styrket betydeligt gennem hyppig virtuel kommunikation, hvilket bidrager til, at de nordiske kirker i forhold til de internationale økumeniske organisationer kan handle afstemt og med større indflydelse.

Økumeniske samtaler: Flere års samtaler med Metodistkirken har båret frugt med udgivelse af et fælles forståelsesdokument om fuldt kirkeligt fællesskab. En ny økumenisk samtale med Den katolske Kirke er blevet påbegyndt og vil blive videreført i den kommende rådsperiode.

Folkekirkens Mission blev i 2012 som en særlig aktivitet med udspring i missionselskaberne indlemmet i MKR, og mission er de seneste år blevet integreret i det generelle arbejde i MKR. Konkret arbejdes der med at udvikle betydningsindholdet af missionsbegrebet og missionshandlingerne i et samfund, hvor man ikke bryder sig om ordet "mission", men på mange måder er åbne for kirkens budskab og bidrag.

Teologi i det offentlige: Begrebet "offentlighedsteologi" synes at vinde stigende interesse i forbindelse med, at folkekirkens løbende arbejder med at finde sin plads som en del af samfundet. MKR har siden 2018 arbejdet for at udvikle forståelse og sprog omkring dette stigende behov for, at folkekirken gør sig gældende i den offentlige samtale og medvirker i samfundsopgaver til styrkelse af det fælles bedste.

Trosfrihed – forfulgte kristne har i over 10 år været et MKR-arbejdsområde, og det er heldigvis et område der nu får betydelig opmærksomhed, bl.a. Udenrigsministeriets enhed for beskyttelse af religiøse minoriteter og senest oprettelsen af den kirkelige *Tænk tank for forfulgte Kristne*.

Folkekirkens Migrantsamarbejde: I 2015 påbegyndte MKR et mindre arbejde med fokus på kirkelig betjening af asylsøgende. Dette arbejde har siden 2018 udvidet fokus til den meget større folkekirkelige udfordring, som 800.000+ nydanskere uden folkekirkelig baggrund er for en *folkekirke*, der i udgangspunktet ikke er gearret til at fungere tværkulturelt. Dette arbejde har været i betydelig vækst de sidste fire år. MKRs bidrag er at fungere som inspirator og katalysator for det lokale arbejde. Der udestår fremdeles mange opgaver mhp. at styrke folkekirkemighedens evne til at inkludere nye grupper med anden kulturel og sproglig baggrund, så vi snarest muligt holder op med at tale om "migranter" fordi det almindeliggøres, at vi som danske borgere kan have meget forskelligartede etniske og kulturelle baggrunde.

Overordnet har ressourceforbruget – ikke mindst med migrantsamarbejdets vækst - de seneste år bevæget sig i retning af en 50-50 fordeling af

udgiftsbudgettet mellem det internationale og nationale arbejde. Dette er en markant ændring i forhold til den oprindelige tanke om MKR, som primært rettede sig mod de internationale økumeniske organisationer. Det stemmer dog godt overens med den udfordring, som en stigning i antallet af nydanskere borgere fra 4 til 14% siden 1990 er for folkekirken. Det mellemkirkelige er ikke længere noget fjernt og eksotisk, men er flyttet ind i alle landets sogne som en del af folkekirkens nye virkelighed.

MKR er og skal forblive en mindre arbejdsgren i folkekirken. Men vi lever i en tid, hvor en række mellemkirkelige og økumeniske opgaver og perspektiver skal finde deres plads som en del af den folkekirkelige hverdag. Dette sker ikke ved, at MKR snakker med sig selv, men fordrer at det folkekirkelige anarki fordomsfrit formår at arbejde sammen i mangfoldige og ofte uventede konstellationer. Det er et vilkår for MKR for enhver opgave at spørge, hvem arbejdet skal gøres for og sammen med. MKR afsøger derfor løbende at finde de bedste former for samarbejde med andre folkekirkelige enheder og arbejdsgræne.

I 2021 har MKR således tæt fulgt tæt bestræbelserne for større samarbejde om folkekirkens kommunikation og udvikling af nyt, brugerorienteret folkekirkeligt intranet. MKRs konstante kommunikationsbehov kan kun løses, hvis vi kan stå på skuldrene af og sammen med de enheder i folkekirken, der har fået kommunikationsopgaver og -redskaber betroet. Værdien af MKRs arbejde er således direkte afhængig både af MKRs og øvrige folkekirkelige enheders evne til at bringe sig selv i baggrunden for at fremme sager, der bidrager til at gøre folkekirken nærværende og levedygtig i et stadigt skiftende folkeligt og kulturelt landskab.

INTERNATIONALT

Kirkernes Verdensråd

Mange af Kirkernes Verdensråds (KV) aktiviteter fortsætter trods corona. KV prøver også at skabe rum for, at flere drøftelser og beslutninger kan foretages online, hvilket på sigt vil kræve justeringer af vedtægter, som skal drøftes af det globale fællesskab.

MKR følger KVs økonomi tæt og i dialog med partnere og donorer. Afhængighed af nogle få hoveddonorer, der de kommende år vil være i økonomisk tilbagegang, er en reel fare for organisationen. Der er et stigende behov for reform af KV som idé, bevægelse og organisation. MKR arbejder sammen med nordiske søsterkirker for sammen at forholde os her til og gøre vores indflydelse gældende. Under corona-tiden er dette samarbejde med blandt de nordiske kirker intensiveret via digitale muligheder. Fokus er på bæredygtig organisation, digital omstilling, forenkling af beslutningsstrukturer og udnyttelse af digitale muligheder til større grad af inddragelse af kirkerne i fælles processer.

KV har i noget tid arbejdet med økumenisk diakoni, og som følge af pandemien er fællesskabet i gang med at udarbejde en undersøgelse af medlemskirkernes respons på covid-19.

Der er truffet beslutning i 2020 om at oprette et nyt programarbejde fra 2021 til bekæmpelse af racisme, racediskrimination og xenofobi, eksempelvis racisme og udfordringen fra white supremacy-bevægelser i USA, hindu-nationalisme i Indien og anti-semitisme i Europa og USA, Roma-undertrykkelse i Europa og dårlig behandling af oprindelige folk forskellige steder på kloden. Programmet er nu sat i værk i sidste del af 2021, og markerer samtidig via KV-programarbejdet 50 års kamp mod racisme.

Kirkernes Verdensråd har udskudt afholdelse af generalforsamling til sensommeren 2022. Generalforsamlingens tema er "Christ's love moves the world to reconciliation and unity", og den skal afholdes i Karlsruhe, Tyskland. Der er igangsat omfattende forberedelsesarbejder forud for generalforsamlingen: Udover selve den forretningsmæssige del, der blandt andet fastlægger organisationens arbejde og prioriteter for den kommende 7-8 års periode, vil der tillige være en stor global kirkefestival, hvor inspiration, netværk, workshops, performances, andagter, bibelstudier og mødet mellem kristne er i højsædet.

Parallelt med generalforsamlingen afvikles et interkulturelt forløb for teologistuderende kaldet *Global Ecumenical Theological Institute (GETI)*. MKR og Den økumeniske studiefond støtter to danske teologistuderendes deltagelse i GETI.

Det var tillige meget positivt for styrkelse og udbygning af fællesskabet, at det var muligt at samle ca. 40 kirkerepræsentanter på Det Økumeniske Institut Bossey udenfor Geneve i Schweiz, i slutning af oktober 2021, hvor man fælles forberedte sig på den kommende generalforsamling og drøftede organisationens arbejde.

Det lutherske Verdensforbund

Strukturelt har LVF bestået af tre hoveddepartementer, der arbejder med teologi, udvikling samt nød- og katastrofehjælp til verdens udsatte. I forbindelse med implementering af ny strategi blev strukturen ændret lidt, men arbejdsgrenene ændres ikke meget. Således er både teologi, økumenisk og interreligiøs dialog, og udviklings- og nødhjælpsarbejde blandt verdens udsatte fortsat kerneaktiviteter.

Strategien dækker arbejdet i perioden 2019-2024, og har titlen 'With Passion for the Church and for the World'. Hovedprioriteterne i strategien handler om at støtte medlemskirkernes tilstedeværelse og levende vidnesbyrd i verden samt at fremme menneskets værdighed, retfærdighed og fred. Det bindes sammen af overskriften 'At leve og arbejde sammen som kirkefællesskab'.

Det er for MKR en prioritering at arbejde for, at LVF i højere grad kommer til at fungere som formidler af samtale mellem medlemskirker om aktuelle kirkelige muligheder og udfordringer. Herunder at interaktion på regionalt (Europa) plan styrkes, idet samtaler om faktiske forhold når dybest, når de finder sted i en kulturkreds, der har visse fælles forudsætninger.

Folkekirken bidrager til LVFs store diakonale arbejde ved at biskop Henrik Stubbkjær – med sine særlige kvalifikationer herfor – fungerer som formand for World Service komiteen og som medlem af Council of LVFs eksekutivkomité.

LVF har fortsat projektet Covid-19 Rapid Response Fund. I første fase er der uddelt støtte til 65 kirkeprojekter i 40 lande, som primært handler om uddeling

af værne- og hygiejnemidler, oplysningskampagner, og for kirkers vedkommende hjælp til at flytte gudstjenester og kirkeaktiviteter online for at bekæmpe smittespredning. MKR har tilsluttet sig dette initiativ ved at videreformidle indsamling fra folkekirkens menigheder i 2021 og 2022 til dette formål.

LVBs generalsekretær siden 2010 Martin Junge fratrådte sin stilling ultimo oktober 2021. Efter ham til-

trådte Anne Burghardt som den første kvindelige generalsekretær i organisationen. Hun er præst fra Den lutherske Kirke i Estland og har god international erfaring med sig.

I efteråret 2021 blev to danske teologer udpeget til at tage del i LVB internationale økumeniske dialogarbejde. Dr. Maria Louise Munkholt Christensen blev udpeget til at indgå i den internationale lutherske dialog med de ortodokse kirker, og professor Christine Svinth-Værgø Pöder (Kbh. Universitet) blev udpeget til at tage del i et fælles studieprojekt mellem LVB og Vatikanet omkring Martin Luthers ekskommunikation.

Folkekirken havde inviteret LVB til at holde sit bestyrelsesmøde i sommeren 2022 i Viborg bl.a. for at give det internationale lutherske kirkefællesskab større synlighed i en dansk kontekst, men det måtte aflyses pga. pandemien og bliver formentlig i stedet afviklet digitalt. Invitationen står ved magt og der afventes svar på, hvornår councilmøde så kan afholdes i Danmark.

MKR har for en 7-års-periode, der slutter i 2024 modtaget en bevillingsforøgelse på 1,3 mio. kr. pr. år til arbejdet i LVB. I løbet af de næste par år skal det afgøres, om denne forhøjelse kan videreføres.

Konferencen for Europæiske Kirker

Jørgen Skov Sørensen, tidl. sekretariatschef i Folkekirkens mellemkirkelige Råd, begyndte 1/1-2020 som ny generalsekretær for KEK. Hans første opgave er at tydeliggøre, hvad KEK skal være og gøre de kommende år. I en al for lang periode på 10-15 år har KEK befundet sig i et dødvande mellem en svunden fortid og en fremtid, som ikke er blevet defineret. Der er nu defineret følgende tre pejlemærker for fremtidens KEK: *ejerskab* (ownership), *sammenhængskraft* (coherence) og *synlighed* (visibility). Det handler om større ejerskab for medlemskirkerne, bedre sammenhængskraft mellem ønsker og muligheder, dvs. at gøre mindre, men at gøre det bedre, samt at KEK skal have større synlighed, både i medlemskirkerne og offentligheden. I forlængelse heraf arbejder KEK nu på hvordan denne agenda kan styrkes i organisationen, som derved bedre vil kunne tale kirkernes sag i Europa samt tage del i diskussionerne på europæisk plan og i forhold til EU-institutionerne, ligesom man ser at kirkerne historisk har og fortsat bidrager til en fælles europæisk udvikling og fremtid i deres respektive kontekst.

Fra dansk side er der tradition for deltagelse i KEK-arbejdsgrupper og indsatsområder og man har således det sidste år bl.a. være særdeles aktiv i en arbejdsgruppe om *kirkeforståelse og mission*. Disse arbejdsgruppers fremtidige status efter visionsprocessen er for nærværende uafklaret.

Folkekirken havde inviteret KEKs bestyrelse til at afholde møde i Danmark i slutningen af 2021 for at styrke relationerne og synligheden af organisationen, og Jørgen Skov Søren var inviteret til at medvirke på årsmødet for mellemkirkelige stiftsudvalg, men dette måtte alt sammen udsættes pga. pandemien.

Fra Folkekirken har domprovst Anders Gadegaard plads i bestyrelsen.

Fællesskabet af Reformatoriske Kirker i Europa (CPCE / Leuenberg kirkefællesskabet)

CPCEs strategi for perioden 2020-2024, "Being church together", er at arbejde med tre overordnede målsætninger: 1) at de protestantiske kirker udbygger deres kirkefællesskab, 2) at de protestantiske kirker fremmer kirkeenhed, og 3) at de protestantiske kirker tjener samfundet. Det er en overskuelig og sammenhængende strategi, CPCE har præsenteret.

Fra Folkekirken deltager Jette Bendixen Rønkilde i en studiegruppe under CPCE omkring nadver sammen med metodistpræst Jørgen Thaarup.

CPCE har afholdt konference over temaet 'Being Church Together in a Pandemic – Reflections from a Protestant Perspective', og her deltog Birgitte Graakjær Hjort fra Folkekirkenes Uddannelses- og Videnscenter.

For at fremme unges engagement med den økumeniske bevægelse har CPCE oprettet netværket 'Young Theologians in Communion'. Her læser unge teologer de dokumenter, man arbejder på i CPCE, ligesom man introduceres til de grundlæggende teologiske skrifter, som danner grundlag for fællesskabet. Samtidig udveksles synspunkter, og deltagerne introducerer sin hjemkirke for de andre ungdomsdeltagere. Fra Folkekirken deltager Laura Kjærgaard Fischer.

Endvidere er Folkekirken repræsenteret ved lektor Johanne Stubbe Teglbjærg Kristensen (Kbh. Universitet) i studieprocessen *Christian Talk of God*, og Mogens Mogensen i en arbejdsgruppe om relationen til immigrantkirker i Europa. Fra Folkekirken er prof. Ulla Schmidt (Århus Universitet) medlem af CPCEs råd, der er organisationens bestyrelse, ligesom hun leder en arbejdsgruppe over emnet *Sexuality and Gender*.

Porvoo-fællesskabet

Der er digitalt gennemført møde i Porvoo-kontaktgruppen, således at der arbejdes med netværket og planlægning af det kommende års begivenheder er på plads. Samtidig har man besluttet at tilføje et ekstra halvårligt møde blandt kirkernes faste repræsentanter, med karakter af internt seminar, og drøftelser af for kirkerne relevante tematikker.

Porvoo-fællesskabet har 25 års jubilæum i 2021, men fejringen er udskudt til 2022.

Nordisk samarbejde – Churches in Times of Change

MKR har være aktiv i at initiere og drive Pilotprojektet '*Baptism in Times of Change*', der er en del af det fællesnordiske LVF-initiativ '*Churches in Times of*

Change'. Projektet er et tværgående studium og samarbejdsprojekt, der de sidste tre år har dokumenteret og analyseret udviklinger og kirkelig respons omkring dåb i Norden, hvor situationen for folkekirkerne er ganske sammenlignelig. Det muliggør en fælles refleksion og et øget økumenisk samarbejde mellem de nordiske folkekirker om et centralt kirkeligt fællesansvar. På den måde bliver projektet et skridt i forhold til realisering af en fælles lutherske identitet og udvikling heraf.

I de seneste årtier har de nordiske lutherske folkekirker oplevet et fald i antal dåb, både i absolutte tal og i forhold til antal nyfødte. Dette afspejler den svækkede rolle, som dåb spiller for medlemmerne af kirken såvel som den forandrede situation, som folkekirkerne som 'folkets kirke' oplever i disse år.

Pilotprojektet fokuserer derfor på dåb og hvordan og hvorfor dåbspraksis og -teologi forandrer sig. Gennem en kortlægning af diskussionerne i litteraturen de seneste 20 år i det nordiske område og gennem 9 webinarer har projektet inviteret til diskussion og en fordybet forståelse af udviklingen indenfor dåb. Slutpunktet for pilotprojektet er en nordisk konsultation i januar 2022, som samler en række anbefalinger indenfor områderne 'kirker og social forandring', 'kommunikation', 'praksis' og 'teologi'. Hensigten er, at perspektiver herfra kommer til at anspore og berige fortsat arbejde i hver folkekirke. I folkekirken vil processen levere fællesnordisk tækning og studier direkte ind til den forestående proces med dåbskommission m.v.

DANMARK

Danske Kirkers Råd

Samarbejdet med DKR er vigtigere end nogensinde. En god del af opgaver vedrørende kirkelige forhold på tværs af kirkesamfund løftes af DKR og ofte i et nært samarbejde med MKR. Med samfundets øgede vægtlægning på værdipolitik og den ofte ukvalificerede negative italesættelse af religion i forbindelse hermed, har der de seneste år været øget behov for agilt at reagere på forhold, der vil virke til skade for religionssamfund. Det sker i offentlige udtalelser, juridisk undersøgelse og respons, personlige samtaler med politikere og embedsmænd. DKR skal i mange sager betragtes som ledende i dette arbejde i og med, at DKR repræsenterer bredden af kirkesamfund, inklusive folkekirken.

I 2021 har det ikke mindst været de fortvivlende forsøg på at lave en lov om oversættelse af prædikener, der har kaldt på respons, idet en sådan lov primært synes at ville ramme etablerede kristne menigheder. MKR deltager i DKRs arbejdsgruppe *Frihed og lige Vilkår*, hvor sager drøftes og forberedes. Her har der også været fokus på lovfæstet revision af Loven om andre trossamfund end Folkekirken.

Det er en grundtese i den økumeniske verden, at økumenisk arbejde og relation først af alt må være lokal. Dette harmonerer godt med folkekirkens forståelse af sognet som udgangspunkt for kirken. Sammen med DKR søger MKR at få et bedre overblik over, hvad der rent faktisk er af økumenisk virke lokalt i Danmark. I slutningen af 2021 blev igangsat et initiativ, der indhenter oplysninger fra menigheder (således er alle sognemenigheder blevet spurgt) om aktuelle økumeniske samtaler og/eller aktiviteter.

DKRs og MKRs fysiske placering af sekretariaterne samme sted på Diakonissestiftelsen fremmer daglig interaktion og ressourceudnyttelse. Fra 2021 har MKR således stået for bogføringsopgaver for DKR.

Teologisk arbejdsgruppe

Den teologiske arbejdsgruppe følger den internationale teologiske debat og drøfter og besvarer internationale kirkelige erklæringer og dokumenter der har teologisk relevans for Folkekirken. Arbejdsgruppen har i 2021 i særlig grad fungeret som den folkekirkelige part i de bilaterale dialoger med Den katolske Kirke.

Bilaterale dialoger med Den katolske Kirke og Metodistkirken

De bilaterale dialoger mellem hhv. Den katolske Kirke og folkekirken samt Metodistkirken og folkekirken videreføres.

Dialoggruppen med *Den katolske kirke* behandler væsentlige temaer til en dybere gensidig forståelse af kirkernes teologi, ordninger og praksis. Samtalegruppen har i 2021 påbegyndt drøftelser om *embedets betydning*. Senere vil drøftelserne også inddrage overvejelser om, hvad kirkens rolle er i det senmoderne samfund, hvor man både er massekirker og bekendelseskirker. Det er også et mål for samtalerne at identificere områder, hvor kirkerne allerede virker sammen, eller hvor man i fremtiden måske kan have fælles samarbejder.

Samtalerne med *Metodistkirken* har førte i 2018 til udfærdigelse af en aftale om bekræftelse af fuldt kirkefællesskab, som både Metodistkirken og Folkekirken. Med dette som vigtig milepæl videreføres dialogen med læring om hinanden og udvikling af økumenisk samarbejde, fx i form af åbne fællesarrangementer lokalt mellem metodistiske og lutherske søstermenigheder i Danmark, i forbindelse med hvilke der afholdes gudstjenester med fælles nadverfejring, foredrag mv.

Landssekretariat for Danske Kirkedage

MKR er som vært for landssekretariat (½-tids-stilling) for Danske Kirkedage blevet betydeligt mere involveret i det økumeniske samarbejde i Danske Kirkedage, som er hjemmehørende i Danske Kirkers Råd, men som folkekirken de seneste år har udvist stærkt stigende engagement i, bl.a. gennem betydelige økonomiske tilskud.

MKR ønsker at bidrage til, at Himmelske Dage, der afholdes hvert tredje år (2022 i Roskilde, 2025 i Århus), bliver den økumeniske hovedbegivenhed, som folkekirkemedlemmer bredt og fordomsfrit benytter sig af til inspiration personligt og til deltagelse i samfunds- og menighedsliv.

Folkekirke, mission og offentlighed

I 2019 ophørte "Folkekirkens Mission" som selvstændigt initiativ og blev integreret i MKRs arbejde.

Dermed blev det en del af MKRs generelle indsats omkring mission ved at tilføje missiologisk tænkning og kvalificering af såvel migrantarbejdet og trosfriehedsarbejdet som offentlighedsteologi-området. MKRs rolle i forhold til mission er at bidrage til, hvordan et nyt betydningsindhold af folkekirkens mission udvikles.

For MKR peger dette på to vigtige roller for folkekirken som en kirke i mission: Som oversætter af religiøst liv og religiøst sprog gennem kirkens praksisformer og for alle dele af befolkningen og som brobygger til både det omgivende sekulære samfund, til andre kirkesamfund, til troende fra andre traditioner og til ikke-troende.

MKR deltager i netværket omkring *Ny Mission* tidskriftet, mhp. at udvikle det til et bredere arbejdsfællesskab inden for temaer som mission, diakoni, religionsmøde, offentlighedsteologi, spiritualitet og økumeni. Der lanceres en ny elektronisk platform, *Kirke for alle*, i begyndelsen af 2022, hvor kirkelige organisationer kan dele viden, erfaringer, inspiration, begivenheder om ovennævnte temaer.

MKR har desuden deltaget i en international arbejdsgruppe om ekklesiologi og mission i regi af Konferencen for Europæiske Kirker.

I februar 2018 besluttede Rådet, at MKR skulle arbejde med kirkens stemme/stemmer i samfundsanslignender under overskriften 'offentlighedsteologi'. En bredt sammensat arbejdsgruppe gik i dybden med offentlighedsteologi og på baggrund af gruppens arbejde publiceredes et hæfte med titlen "Politik kommer ikke af ingenting", som blev grundlag for en offentlig høring i Folketinget januar 2020. I lyset af arbejdsgruppens refleksion over folkekirkens roller som samfundsaktør viser der sig en dobbelt opgave: Både aktivt at sikre den fortsatte folkelige og frie samtale som forum og samtidigt at folkekirken bidrager til den fælles samtale ud fra sin kristne tradition og dannelsen af sine egne medlemmer.

I MKR er overvejelser blevet konkretiseret til, at offentlighedsteologi som anliggende bedst fremmes sammen med en række andre folkekirkelige aktører og økumeniske netværk, hvor målet er at motivere og anvise hvordan de mange folkekirkelige stemmer kan komme i spil i lokale og nationale arrangementer.

To vigtige projekter som finder sted i foråret 2022, er udgivelsen af den første dansksprogede antologi om offentlighedsteologi og et pilotprojekt om en debatskole i samarbejde med Kristeligt Dagblad og med deltagelse af 20 unge i alderen 18-30 år.

Trosfrihed

Trosfrihed er et arbejdsområde, som har været et særskilt arbejdsområde for MKR de seneste 10 år. Det oprindelige mål var at bevidstgøre og oplyse om

udfordringerne omkring tros- og religionsfrihed i forhold til det folkekirkelige bagland, men også at få tros- og religionsfrihed som rettighed på den politiske agenda gennem et tværpolitisk forum for tros- og religionsfrihed. Med oprettelsen af enheden for tros- og religionsfrihed i 2018 og

indoptagelsen af tros- og religionsfrihed som prioritet i den nye udviklingspolitiske strategi i 2021 er det sidste mål nået, men det første består stadig.

MKR's rolle i forhold til at fremme tros- og religionsfrihed er dels at udbrede og fastholde forståelsen af rettigheden som et anliggende for folkekirken, dels at give rum og ord til trosfrihed i gudstjenester fx ved forslag til liturgier, dels følgeskab og medleven og dels at følge den politiske udvikling og udfærdige velinformerede synspunkter og høringssvar.

I det seneste år har MKR bidraget til Tænk tanken for Forfulgte Kristnes arbejde. Tænk tanken udgør et vigtigt omdrejningspunkt og har bl.a. udgivet 'Danmarks ansvar for forfulgte kristne' (2020).

Denne brede opmærksomhed på sagen fra mange aktører betyder, at MKR den kommende tid vil begrænse sine aktiviteter til opgaver, som MKR har særligt gode forudsætninger for at bidrage til.

FOLKEKIRKENS MIGRANTSAMARBEJDE

Folkekirkenes Migrantsamarbejde er de seneste år vokset på mange niveauer. Sekretariatskapaciteten øget og der er oprettet mange migrant-relaterede stillinger rundt omkring i sogne og provstier.

I 2018 stiftedes Provstisamarbejdet, et samarbejde mellem en række provstier om kirkelig indsats af udvalgte sprog- og kulturgrupper. Det varetages i det daglige af MKR. I 2021 ansattes Naser Rezaei qua Provstisamarbejdet som koordinator for en folkekirkelig indsats for farsitalende (heriblandt iranere og afghanere), ligesom der er ansat en koordinator til at understøtte og udvikle indsatsen for arabisktalende.

Naser Rezaei ansat i provstisamarbejdet

MKR sammen med 9 provstier på Vestegnen arrangeret en temadag i september 2021 for danskere med tyrkiske rødder mhp at få viden om og skabe relationer til målgruppen.

For at kunne styrke den folkekirkelige indsats blandt ikke-kristne migranter har MKR sammen med Folkekirke & Religionsmøde arrangeret en række vellykkede webinarer, både "Folkekirken som minoritet – om at være kirke i udsatte boligområder" såvel som "Religionsmødet med muslimske minoriteter". Målet har været at skabe et læringsnetværk og læringsplatform for sogne med særlig kulturelt og religiøst blandede lokalbefolkninger. Der er desuden

arrangeret en ny webinarrække i marts 2022 om religion og forskellighed.

Nye tal viser, at der antageligt bor over 100.000 i Danmark med østeuropæisk, ortodoks baggrund. Migrantsamarbejdet har afholdt en velbesøgt webinar-række om ortodoks kristendom i Danmark og har sammen med Samvirkende Menighedsplejer og Haderslev, Ribe og Viborg Stifter arbejdet på at udvikle en indsats vedr. østeuropæere i landsogne. Konkret består det af et forprojekt i efteråret 2021 med fokus på vidensindsamling, som skal bane vejen for pilotprojekter i lokale landsogne i Jylland.

MKR har assisteret med tekst- og videoproduktion til "Folkekirken for Internationals", et projekt under Københavns stift søsat i oktober 2021 mhp at etablere en international menighed for expats og studerende samt formidle generel engelsksproget information om folkekirken.

MKR har de senere år øget relationerne og påbegyndt en dybere økumenisk samtale med en række migrantmenigheder. Det har resulteret i en større grad af fortalervirksomhed, bl.a. i forhold til det planlagte lovforslag om tvangsoversættelse. Desuden en række webinarer hvor migrantpræster får en indføring i dansk kirkeliv og kristendomsforståelse.

I 2021 påbegyndtes arbejdet med en review-proces, en kritisk evaluering og ligefrem dialog med relevante interessentgrupper, der kan bidrage til at tilrette arbejdet ved at skabe bedre overblik over, hvad der er ønskeligt og muligt de næste 5-10 år omkring opbygning af folkekirkenes relationer til nydanskere, så det så vidt som muligt bliver almindeliggjort som en normal del af og opmærksomhed i landets sogne. Migrantsamarbejdet vil bl.a. styrke oplysningsarbejde m.v. i forhold til de organisatoriske enheder og faggrupper, som er ansvarlige for folkekirkenes almindelige virke.

Årsregnskab 2021

	REGNSKAB 2020	BUDGET 2021	REGNSKAB 2021
INDTÆGTER			
Kirkeministeriet & Finansloven	9.208.941	10.161.871	9.989.288
Andre indtægter	1.382	5.000	762
INDTÆGTER I ALT	9.210.323	10.166.871	9.990.051
UDGIFTER			
INTERNATIONALT			
Globalt			
KV - Kirkernes Verdensråd	861.105	1.074.145	935.185
LVF - Lutherske Verdensforbund	1.951.884	1.966.911	2.131.709
Europa og Norden			
KEK - Kirkernes Europæiske Konference	246.282	420.162	571.222
CPCE - Leuenbergfællesskabet	46.885	61.971	55.718
Poorvo	-	25.000	1.050
Nordisk samarbejde	10.560	30.000	8.079
Div. internationalt	8.103	25.000	1.484
International initiativkonto	-	-	-
INTERNATIONALT I ALT	3.124.819	3.603.189	3.704.447
DANMARK			
DKR - Danske kirkers Råd	506.013	516.980	497.174
Mission / Offentlighedsteologi	227.810	326.150	140.966
Danske Kirkedage	178.337	493.361	471.720
Folkekirkens Asylsamarbejde - socialt	-	-	-
Folkekirken og migrantmenigheder	1.689.602	2.394.008	2.243.648
Projekt Trosfrihed	152.170	135.577	93.945
Teologisk arbejdsgruppe	3.459	50.000	3.612
Arb. gruppe folkekirken og migrant m	-	-	-
Stifter, sogne, folkekirkeligt netværk	48.068	80.000	15.397
Dansk initiativkonto	300.000	100.000	-
DANMARK I ALT	3.105.459	4.096.076	3.466.461
KOMMUNIKATION	19.268	50.000	45.787
RÅDET	113.121	235.000	164.601
SEKRETARIATSUDGIFTER			
Personaleomkostninger	2.438.038	2.159.217	2.286.115
Lokaleudgifter	238.294	275.000	233.444
Administrationsomk.	223.668	249.500	238.397
- Sekretariatsbidrag fra projekter	-264.000	-324.000	-318.000
SEKRETARIATSUDGIFTER I ALT	2.636.001	2.359.717	2.439.956
UDGIFTER I ALT	8.998.667	10.343.981	9.821.252
DRIFTSRESULTAT	-18.345	-177.110	168.799

Medlemmer af Folkekirkens mellemkirkelige Råd 2018-2022

Født medlem

Peter Skov-Jakobsen,
biskop over Københavns stift

Grønlands biskop

Paneeraq S. Munk

Valgt af biskopperne

Marianne Christiansen,
biskop over Haderslev Stift

Haderslev Stift

Konsulent, Mogens S. Mogensen
(formand)

Aalborg Stift:

Sognepræst, Christian Roar Pedersen
(næstformand)

Viborg Stift:

Sognepræst, Niels Iver Juul
(kasserer)

Lolland-Falster Stift:

Domprovst, Anne Birgitte Reiter

Fyens Stift:

Menighedsrådsformand,
Hanne Møller Wolfsberg

Helsingør Stift:

Sognepræst, Ole Buchardt Olesen

Københavns Stift:

Sogne- og indvandrerpræst,
Niels Nymann Eriksen

Ribe Stift:

Sognepræst, Ingrid Lisby Schmidt

Roskilde Stift:

Sognepræster, Thomas Hornemann
Thielcke / Sarah Krøger Ziethen

Århus Stift:

Lektor, Hanna Broadbridge

Mellemkirkelige stiftsudvalg 2018-2022

Stifterne organiserer selvstændigt og på hver sin måde det mellemkirkelige arbejde, ofte i arbejdsgrupper med mandater fra det specifikt mellemkirkelige til arbejdet med mission, trosfrihed, migranter m.v. Dette stiftsbaserede arbejde er lokal forankring og partner for Mellemkirkeligt Råds nationale arbejde.

Københavns Stifts mellemkirkelige udvalg

Hanne Rosenberg (formand), Karsten Fledelius, Viggø Haarløv, Niels Nymann Eriksen, Anette Kaas, Johannes Gregers Jensen, Lars Obel, Peter Skov-Jakobsen, Anders Gadegaard.

Helsingør Stifts mellemkirkelige udvalg

Formand: Steffen Ravn Jørgensen (i 2021 efterfulgt af Verner Bech). Næstformand: Verner Bech (i 2021 efterfulgt af Otto Rühl), Tove F. Buch, Otto Rühl, Ole Buchardt Olesen.

Ribe Stifts mellemkirkelige stiftsudvalg

Else Marie Madsen (formand), Heinrich Pedersen (sekretær), Ingrid Lisby Schmidt, Jakob Legarth, Anne-Dorthe Moesgaard-Christensen.

Viborg Stift

Udvalg for Økumeni, mission og religionsmøde

Formand: Vilhelm Elmholdt Væрге, Gert-Oluf Schwarz Lausten, Peter Fischer-Nielsen. Niels Iver Juul, Karin E.A. Vestergaard.

Roskilde Stift

udvalget for Global kristendom

Formand: Sarah Ziethen, Mogens Kessel, Anni Bøge Jørgensen, Judith Kobbeltvedt Madsen, Karin Wandall, Peter Tingleff, Steen Barnechow Vogensen, Kristina Bay, Lone Balle Olesen, Peter Fischer-Møller, Anne Sophie Olander Christiansen, David Varming Winsløw.

Haderslev stifts

mellemkirkelige udvalg

Formand: Kjeld Claudi Rasmussen, Anette Lyster-Clausen, Christian Møller, Jochen Arndt, Jette Groth, Mogens Mogensen, Jens Christian

Hvergel, Torben Hjul Andersen, Marianne Christiansen.

Lolland-Falsters Stifts udvalg for mellemkirkelige relationer og religionsmøde

Formand: Tom Friis, Rebekka Kristensen, Dorte Hedegaard, Mette Marie Trankjær, Kasper Michael Høyer, Susan Rasmussen (stiftrådsmedlem), Steen Henriksen, Stiftrådsmedlem, Anne Birgitte Reiter, Anna-Marie Volquartz.

Aalborg stifts mellemkirkelige udvalg

Formand: Henning Thomsen, Henning Toft Bro, Anne Steenberg, Jørn Baandrup, Lea Hoff, Christian Roar Pedersen, Vibeke Ankerstjerne Hansen, Sten Houmøller, Benedikte Kühle, Edith Vaihøj, Hanna Pedersen (Sekretær).

Aarhus Stifts

mellemkirkelige stiftsudvalg

Formand: Hanna Broadbridge, Sekretær: Per Thomsen, Linda Kristensen Bolet, Jens Hede Jensen, Jakob D.K. Rasmussen, Nazar Resaeih.

Repræsentationer i organisationer, følge- og arbejdsgrupper

Internationalt

Globalt

Medlemmer af Kirkernes Verdensråds centralkomité

Kirsten Auken
Sofie Petersen

Medlem af Faith and Order-kommissionen

Maria Munkholt Christensen

Medlem af KV-arbejdsgruppen for oprindelige folk

Sofie Petersen

Kirkernes Verdensråd-følgegruppe

Sarah Ziethen (formand), Kirsten Auken, Hanne Wolfsberg, Niels Iver Juul, Jørgen Thomsen (Folkekirkens Nødhjælp), Mads Christoffersen (Danske Kirkers Råd), Maria Louise Munkholt Christensen, Ole Lundegaard (Baptistkirken) og Sofie Petersen.

Formand for LVF World Service komité og LVF-rådsmedlem

Henrik Stubkjær

Medlem af LVF Theological Education and Formation Strategic Advisory Group

Ulla Morre Bidstrup

Følgegruppen for Det lutherske Verdensforbund

Hanna Broadbridge (formand), Henrik Stubkjær, Anne Birgitte Reiter, Ulla Morre Bidstrup og Jørgen Thomsen (Folkekirkens Nødhjælp)

Europæisk

Bestyrelsesmedlem i Konferencen for Europæiske Kirker

Anders Gadegaard

Medlem af CPCE's råd

Ulla Schmidt

Deltagere i CPCE's arbejdsgrupper

Teologi: Johanne Stubbe Teglbjerg
Etik: Ulla Schmidt

Migranter og kirkefællesskab: Mogens Mogensen

Nadver: Jette Bendixen Rønkilde, Jørgen Thaarup.

Europa-følgegruppen

Christian Roar Pedersen (formand), Peter Skov-Jakobsen, Rikke Juul, Christina Rygaard Christiansen, Anders Gadegaard.

Danmark

Folkekirkens Migrantsamarbejde – arbejdsgruppen

Niels Nymann Eriksen (formand), Birgitte Rosager Møldrups, Michael Rønne Rasmussen, Anne Reiter, Clement Dachet, Per Vibskov, Mogens Mogensen

Teologisk arbejdsgruppe

Peter Skov-Jakobsen (formand), Marianne Christiansen, Ole Burchardt Olesen, Birgitte Graakjær Hjort, Kurt E. Larsen, Bo K. Holm, Thomas Reinholdt Rasmussen

Bilateral dialog mellem folkekirken og Den katolske kirke

Fra Katolsk Kirke: Czeslaw Kozon (formand) og Jakob Egeris Thorsen
Fra Folkekirken: Peter Skov-Jakobsen (formand), Marianne Christiansen, Ole Burchardt Olesen, Peder Nørgaard-Højen, Birgitte Graakjær Hjort, Kurt E. Larsen, Bo K. Holm og Thomas Reinholdt Rasmussen.

Bilateral dialog mellem folkekirken og Metodistkirken

Fra Metodistkirken: Christian Alsted (formand), Ole Birch og Jørgen Thaarup
Fra folkekirken: Henning Toft Bro (formand), Bo K. Holm, Kurt E. Larsen og Steffen Ravn Jørgense

Medarbejdere i Det mellemkirkelige Råd

Birger Nygaard

Sekretariatschef

Thorsten Rørbæk

Teologisk og økumenisk sekretær

Jonas Adelin Jørgensen

Teologisk og økumenisk sekretær

Christian Arffmann

Kommunikations- og projektmedarbejder

Susanne Bak Knudsen

Økonomimedarbejder

Anne Mie Skak Johanson

Landssekretær for Danske Kirkedage

Søren Dalsgaard

Koordinator, Folkekirkens Migrantsamarbejde

Kristine Kaaber Pors

Netværksmedarbejder, Folkekirkens Migrantsamarbejde

Lucas Skræddergaard

Netværksmedarbejder, Folkekirkens Migrantsamarbejde

Clara Victoria Melms

Caroline Jacobs

Studentervedhjælpere